

“Vượt bão” Covid-19: Doanh nghiệp cần nhanh chóng tái thiết kế và chuyển đổi mô hình

20:36 08/09/2021

Ngoài những giải pháp của Chính phủ, các địa phương, đã đến lúc chính các doanh nghiệp phải tính đến câu chuyện tái thiết kế các phương thức kinh doanh, tìm kiếm khả năng kinh doanh mới, tái cơ cấu doanh nghiệp, tìm cách thức quản trị mới để sống chung, sống an toàn trong môi trường biến đổi này.

Quang cảnh Tọa đàm trực tuyến “Sáng tạo kinh doanh trong môi trường biến đổi”.

Đó là quan điểm được ông Hoàng Quang Phòng, Phó Chủ tịch Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) nêu lên tại Tọa đàm trực tuyến “Sáng tạo kinh doanh trong môi trường biến đổi” diễn ra chiều nay (8/9/2021).

Yêu cầu cấp thiết từ thực tiễn

Phân tích sâu hơn, ông Phòng cho rằng, sự bùng phát mạnh của làn sóng Covid-19 lần thứ tư cùng với các đợt giãn cách liên tiếp đã khiến hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp bị ảnh hưởng nặng nề, đặc biệt là các địa phương

phía Nam. Số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường trong 8 tháng năm 2021 là 85,5 nghìn doanh nghiệp, tăng 24,2% so với cùng kỳ năm 2020, trong đó Thành phố Hồ Chí Minh có 24 nghìn doanh nghiệp (chiếm 28,1% tổng số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường), tăng 6,6%. Số doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn là 43,2 nghìn doanh nghiệp, chiếm 50,5% tổng số doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường. Trung bình mỗi tháng có gần 11.400 doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường.

“Có thể nói, trải qua những tác động của dịch Covid-19 từ năm 2020 đến nay, các doanh nghiệp vốn đã bị tổn thương lại càng trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các nguồn lực dự trữ đang cạn dần trong khi thị trường chưa có dấu hiệu phục hồi hoặc đang phục hồi rất chậm.

Đáng lo hơn, đợt dịch này đã xâm nhập và tác động tiêu cực tới các khu công nghiệp, khu chế xuất, nơi tập trung lượng lớn người lao động, nhất là ở các tỉnh, thành phố thuộc Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, dẫn đến nguy cơ đứt gãy chuỗi cung ứng, chuỗi lao động, sản xuất quy mô lớn, ảnh hưởng lớn đến kinh tế địa phương và cả nước”, ông Phòng nhấn mạnh.

Theo ông Phòng, để tiếp sức cho doanh nghiệp, mới đây, VCCI đã có văn bản gửi Bộ Tài chính, góp ý dự án Nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về một số giải pháp thu ngân sách, hỗ trợ doanh nghiệp, người dân trước tác động của Covid-19. Nhiều đề xuất được đề nghị bổ sung theo hướng mở rộng phạm vi và quy mô khoản hỗ trợ từ ngân sách cho các doanh nghiệp. Đồng thời kiến nghị, các chi phí về phòng chống, dịch bệnh của doanh nghiệp để duy trì sản xuất, nhất là trong thời kỳ giãn cách tại một số địa phương theo Chỉ thị 16 cần được coi là khoản hỗ trợ từ ngân sách, được khấu trừ trong các khoản nộp ngân sách kỳ tiếp sau.

Chính phủ cũng có nhiều chính sách linh hoạt để hỗ trợ tối đa cho doanh nghiệp trong sản xuất, kinh doanh. Đặc biệt không để đứt gãy chuỗi cung ứng sản xuất cho doanh nghiệp, chuỗi cung ứng hàng hóa cho nền kinh tế.

Đại diện VCCI cho hay, đến nay, số ca mắc Covid-19 vẫn đang gia tăng, số lượng bệnh nhân nặng và tử vong trên số ca F0 vẫn còn chiếm tỉ lệ khá lớn, nhưng chắc chắn không thể phong tỏa mãi. Chuỗi cung ứng bị đứt gãy, doanh nghiệp "thấm mệt", đặc biệt là nỗi khổ về sinh kế của người dân. Nhà nước không thể có đủ nguồn lực cấp phát tiền mặt như những nước giàu, mà ngay cả những gói cứu trợ cũng hầu như không phát huy tác dụng nhiều...

“Ngoài những giải pháp của Chính phủ, các địa phương, đã đến lúc chính các doanh nghiệp phải tính đến câu chuyện tái thiết kế các phương thức kinh

doanh, tìm kiếm khả năng kinh doanh mới, tái cơ cấu doanh nghiệp, tìm cách thức quản trị mới để sống chung, sống an toàn trong môi trường biến đổi này. Tùy theo quy mô, mỗi doanh nghiệp sẽ có những mô hình phù hợp để giữ cho doanh nghiệp an toàn với Covid-19 song các mô hình đều phải tuân thủ nguyên tắc chủ động, từ lãnh đạo cao nhất đến toàn thể nhân viên cần nhận thức rõ và đồng lòng cùng tham gia phòng, chống dịch. Bởi lẽ nếu chỉ tập trung mục tiêu sản xuất, khi có dịch bệnh xảy ra, công ty sẽ bị thiệt hại nặng nề hơn”, ông Phòng nói.

Có thể nói, để vượt qua thách thức hiện tại, nhiều doanh nghiệp đã quan tâm chuyển đổi mô hình hoạt động, số hóa trong các khâu vận hành, quản lý, khai thác, giao nhận vận tải và tạo nên những làn sóng lan tỏa trên thị trường.

Rất nhiều doanh nghiệp ở các lĩnh vực như bán lẻ, dịch vụ... đã chuyển từ kênh kinh doanh truyền thống sang thương mại điện tử. Thực tế cho thấy, những doanh nghiệp tiên phong trong quá trình chuyển đổi số và có lòng tin rằng đổi mới là chìa khóa để nhanh chóng vượt qua thách thức, đón bắt các cơ hội của thị trường đều là những doanh nghiệp đã và đang trụ vững, phục hồi nhanh hơn các doanh nghiệp khác trước khủng hoảng của dịch Covid-19.

Khuyến nghị dành cho doanh nghiệp

Tại Tọa đàm, ông Trịnh Minh Anh, Chánh văn phòng Ban chỉ đạo liên ngành hội nhập quốc tế về kinh tế nhận định, chúng ta vẫn có thể hướng đến một triển vọng tươi sáng hơn khi các nước đạt được miễn dịch cộng đồng nhờ tiêm vaccin, cùng với kết quả tích cực đạt được từ những gói hỗ trợ và kích cầu nền kinh tế mà các quốc gia đang áp dụng. Khi đó, cùng với sự phục hồi kinh tế thì quan hệ kinh tế quốc tế giữa các quốc gia cũng sẽ bước sang giai đoạn “bình thường mới”.

Theo Chánh văn phòng Ban chỉ đạo liên ngành hội nhập quốc tế về kinh tế, thực tế, hiện nay các nước đang tăng cường hợp tác trên 2 phương diện:

Thứ nhất là hợp tác để chia sẻ nguồn lực để chống dịch: Đó là chia sẻ vaccin, hỗ trợ khẩu trang và các hỗ trợ, chia sẻ về vật chất và kỹ thuật dưới nhiều hình thức khác nhau. Các nước đi đầu về chia sẻ vaccin có thể kể đến Mỹ, EU, Nhật Bản... Riêng Mỹ, tính đến đầu tháng 8 năm nay đã tài trợ và vận chuyển hơn 110 triệu liều vaccin ngừa covid tới 65 quốc gia và vùng lãnh thổ bị tác động nặng nề bởi Covid. Phần lớn số vaccin này được phân phối thông qua cơ chế COVAX. Thời gian qua, Việt Nam chúng ta cũng đã tặng cho các nước hàng triệu khẩu trang kháng khuẩn. Đó chính là những hành động cho thấy quan hệ giữa các nước vẫn đang được tăng cường trong đại dịch.

Thứ hai, là hợp tác để tìm hướng phục hồi và phát triển kinh tế trong và sau đại dịch. Đây là một mục tiêu quan trọng mà các quốc gia, các tổ chức kinh tế quốc tế, các diễn đàn thế giới và khu vực đều hướng tới. Với tình trạng hiện nay, hậu quả của đại dịch Covid đối với kinh tế toàn cầu sẽ không chỉ diễn ra trong ngày một ngày hai mà còn có thể kéo dài trong nhiều năm.

Vì vậy, các chính sách hợp lý và kịp thời sẽ rất cần thiết để giảm thiểu tác động tiêu cực của đại dịch đối với nền kinh tế và dần dần đưa kinh tế tăng trưởng trở lại trên phạm vi từng quốc gia, khu vực và thế giới. Điều này đòi hỏi nỗ lực chung của các quốc gia và khu vực chứ không chỉ là những nỗ lực đơn lẻ. Cũng giống như chuỗi cung ứng toàn cầu không thể nối lại nếu chỉ có một hay hai nước tham gia vào đó mà nó cần sự tham gia của rất nhiều chủ thể, rất nhiều quốc gia để ráp từng mắt xích khác nhau.

Bên cạnh đó, ông Minh Anh cho rằng, cần tiếp tục tăng cường vận động, tranh thủ sự hỗ trợ nguồn lực từ bên ngoài để phổ cập vacxin cho toàn dân, sớm mở cửa trở lại ở những vùng bị giãn cách. Thực tế vừa qua, công tác ngoại giao vacxin, ngoại giao khẩu trang của chúng ta đã làm rất tốt;

Cùng với đó, đẩy mạnh hợp tác trong khuôn khổ các diễn đàn, tổ chức kinh tế khu vực và thế giới để cùng tìm kiếm giải pháp và các sáng kiến vượt qua đại dịch, phục hồi kinh tế;

Đồng thời cần tiếp tục tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi, hấp dẫn, phù hợp với xu thế mới, có khả năng cạnh tranh khu vực, quốc tế với những cơ chế, chính sách thu hút mạnh mẽ các nguồn vốn đầu tư quốc tế và trong nước; hỗ trợ cho doanh nghiệp, thúc đẩy sản xuất, kinh doanh, nhanh chóng tiếp cận các hình thức sản xuất kinh doanh mới, hiện đại, hiệu quả, phù hợp để đủ sức tham gia ngay các chuỗi giá trị mới, mở rộng quan hệ đối tác gắn với mở rộng thị trường khi cấu trúc kinh tế thế giới có sự thay đổi, điều chỉnh.

Từ thực tế nêu trên, Chánh văn phòng Ban chỉ đạo liên ngành hội nhập quốc tế về kinh tế đưa ra các khuyến nghị:

Thứ nhất, đại dịch Covid còn diễn biến khó lường và tác động không chỉ trong thời gian ngắn, do vậy để thích ứng với tình hình này, thứ nhất, các doanh nghiệp cần xem xét chuyển đổi mô hình kinh doanh mới bởi các quy trình, hệ thống, nguyên tắc trước đây có thể chỉ phù hợp trong bối cảnh cũ.

Thứ hai, đại dịch Covid-19 đã và đang khiến nhiều doanh nghiệp phải thu hẹp quy mô sản xuất, cắt giảm lao động, thậm chí là phải tạm dừng hoạt động. Do vậy, để nâng cao hiệu quả hoạt động, phục hồi sản xuất, kinh doanh, doanh

nghiệp buộc phải đầu tư cho khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo, đặc biệt là áp dụng công nghệ 4.0 trong cả phương thức sản xuất lẫn phương thức giao dịch với khách hàng.

Thứ ba là duy trì kết nối với khách hàng song phải đảm bảo an toàn cho mình và cho khách hàng trong đại dịch.

Thứ tư là nghiên cứu, tận dụng các chính sách hỗ trợ của Chính phủ, đồng thời tăng cường sự chủ động, linh hoạt ứng phó trước những diễn biến của thị trường trong nước và quốc tế.

Cuối cùng là xây dựng chiến lược kinh doanh hậu Covid để kịp thời nắm bắt những cơ hội khi nền kinh tế phục hồi, trong đó có việc tận dụng tốt các cam kết trong các FTA mà Việt Nam đã ký với các nước đối tác để khôi phục, mở rộng thị trường xuất khẩu, thu hút đầu tư.

Đoàn Huế